

REFLEKSION

Refleksionsspørgsmålene sætter fokus på, hvad I ved om forebyggelse og tidlig opsporing af overgreb, hvordan I forholder jer til emnet, hvordan I taler om det, og hvad I gør ved det.

Nogle arbejdspladser vil have god gavn af skriftlige retningslinjer for samvær og adfærd, mens det på andre arbejdspladser vil optimere forebyggelsen og opsporing af overgreb mod børn og unge, at arbejdspladsen har faste procedurer for, hvordan temaet og dialogen omkring overgreb sættes på dagsordenen og indgår i den daglige pædagogiske praksis.

Dialogen og refleksionen, over hvad I gør eller ikke gør, er vigtig for at fremme forebyggelse og opsporing af overgreb.

Refleksionsspørgsmål

Sådan kan I gøre:

Brug spørgsmålene til at sætte gang i refleksioner og dialog på arbejdspladsen, når I arbejder med politikken til forebyggelse og tidlig opsporing af overgreb mod børn og unge.

Tag afsæt i jeres pædagogiske praksis og værdier og brug refleksionsspørgsmålene til at afstemme og drøfte normer, omgangsformer og adfærd.

- Tag refleksionsspørgsmålene med til de møder, hvor I arbejder med beredskab og politik. Brug refleksionsspørgsmålene til at afstemme og drøfte normer, omgangsformer og adfærd.
- Tag refleksionsspørgsmålene med til personalemødet. Vælg et spørgsmål og brug det som udgangspunkt for en dialog. Det kan være en måde løbende at holde fokus på forebyggelsespolitikken eller at få input til justering af den.

Fire hjørnesten

I arbejdet med forebyggelse og tidlig opsporing af overgreb mod børn og unge, er det relevant at arbejde ud fra fire hjørnesten:

VIDEN

Fagpersoner skal besidde en grundlæggende viden om de mulige tegn og reaktioner, som børn kan udvise på overgreb. Den samlede faglige viden skal rumme et børneperspektiv, for at sikre, at signaler ses og forstås i relation til den konkrete kontekst, barnet indgår i.

DIALOG

Betydningen af at indgå i en professionel dialog med både kolleger, samarbejdspartnere og med børnene er central i en tidlig og kvalificeret opsporing af overgreb mod børn.

ÅBENHED

En faglig åben tilgang tager afsæt i, at vold og seksuelle overgreb kan være en blandt flere mulige forklaringer, der er i spil, når man skal vurdere et barns mistvivsel.

HANDLING

Fagpersonerne skal kende til mulighederne for, og pligten til at iværksætte de rette handlinger, når der er mistanke om overgreb.

VIDEN

- Hvad forstår I ved børns seksualitet?
- Hvad ved I om tegn og reaktioner på vold og seksuelle overgreb?
- Hvilke tegn på mistriksel er vigtige at lægge mærke til hos børn og unge?
- Hvad er jeres rolle og ansvar, hvis I får viden om et barn/ung er udsat for overgreb?
- Hvad kender I til begrebet grooming?
- Hvordan forstår I grænsedragningen mellem almindelig seksualitet og bekymrende seksualitet?

ÅBENHED

- Hvad gør det ved jer at høre om børn og unge, der udsættes for overgreb?
- Har I behov for et regelsæt/nogle spilleregler til forebyggelse og opsporing af overgreb mod børn/unge?
- Oplever I berøringsangst omkring seksuelle emner hos jer selv eller kolleger?
- Hvad gør I for, at børnene/de unge udvikler en sund seksualitet?
- Hvad gør I for at forebygge overgreb?
- Hvad gør det ved jer at være i tvivl om, hvorvidt et barn har været udsat for et seksuelt overgreb. – I har en fornemmelse, men kan ikke få vished?

DIALOG

- Hvordan har I det med at tale om seksualitet med børn/unge?
- Hvordan kan I tale med et barn/ung, der udviser en bekymrende adfærd?
- Hvilke ord bruger I om seksuelle handlinger og kønsorganer? Er der forskel på, om det er en faglig samtale mellem kollegaer eller en samtale med et barn/ung?
- Hvad gør I, hvis I oplever, at egne grænser bliver overskredet af et barn/ung?
- Hvordan sikrer I, at I ikke selv overskrider grænser hos børn og unge?
- Kan I tale frit om faglige seksuelle emner med kolleger?
- Oplever I åbenhed og mulighed for dialog med leder/kolleger, når der er bekymring for, om et barn udsættes for overgreb?
- Kan I tale med kolleger om grænser, nærhed/adfærd og seksualitet i forhold til jeres børn/unge?
- Hvilke tanker gør I jer om børn og unges færden på de sociale medier. Taler I med børn og unge om en netetik?

HANDLING / daglig pædagogisk praksis

- Er det o.k. at give børn/unge knus, kys, kram? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Har I skrevne/uskrevne regler for påklædning, for børn? for unge? for ansatte?
- Hvordan forholder I jer til børn/unge, der er kæresten i jeres institution?
- Må voksne være alene med børn/unge i jeres institution? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Har I regler for hvem, der sover sammen med børn/unge, når man er på fx koloni/lejrskole, osv.?
- Bader/klæder I om sammen med børn/unge? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Kontakter I børn/unge i fritiden personligt/telefonisk/via sms? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Er det OK at være "venner" med børnene/de unge på Facebook? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvad er holdningen til billeder af børn, der hænges op i børnehaven/skolen? – lægges på intranettet? Hos jer som ansatte/forældregruppen.
- Hvordan handler I, hvis I bliver vidende om, at et barn udsættes for vold/seksuelle overgreb?

HANDLING / daglig pædagogisk praksis

- Kender I proceduren for, hvad I skal gøre, hvis et barn/ung udviser bekymrende seksuel adfærd?
- Hvilke overvejelser har I om forældreinddragelse i jeres politik til forebyggelse og opsporing af seksuelle overgreb og vold?
- I hvilket omfang skal forældrebestyrelsen involveres?
- Hvordan inddrager I børnene/de unge?
- Hvad kan I gøre for at forebygge, at I ansætter en krænker på jeres arbejdsplads?

Overgrebspakken – børn skal altid beskyttes

Overgrebspakken er Social og Indenrigsministeriet samlede indsats til beskyttelse af børn og unge mod overgreb.

www.socialstyrelsen.dk/projekter-og-initiativer/born/overgrebspakken